

NEWSFILTER

Διυλίζοντας την επικαιρότητα

Συνέντευξη – Χρήστος Τερζίδης

Ιουλίου 20, 2015

“Δεν φταίνε οι απλοί άνθρωποι για τα μεγάλα βάσανα του κόσμου”

Πρόκειται για έναν άνθρωπο που ισορροπεί ανάμεσα στην αγάπη του για τη μουσική, και τη συγγραφή βιβλίων που αναφέρονται στον αγώνα του ανθρώπου στο παρόν. Ξεκινώντας από το μουσικό ρεπορτάζ, μετέβη στην ευρύτερη μουσική βιομηχανία και από εκεί στο χώρο του βιβλίου έχοντας ήδη κυκλοφορήσει το τέταρτο βιβλίο του με τον τίτλο “Άδεια δωμάτια”. Με καταγωγή από την πλευρά του πατέρα του από το Κοστορδόν κοντά στην κωμόπολη Σπέλια του Πόντου, θυμάται έντονα τα παιδικά του χρόνια στο χωριό του, τα Κομνηνά Πτολεμαΐδος ή Ούτσενα. Καθοριστικός ο ήχος της ποντιακής λύρας με εικόνες από άνδρες που χόρευαν Σέρρα και η φιγούρα της μαυροφορεμένης γιαγιάς του, της οποίας η έγνοια μέχρι τα βαθιά γεράματά της ήταν μόνο να δώσει. «Η έκφραση “επήεν σο Παρχάρ” ή “θα πααίνω σο Παρχάρ” ξυπνούσε πάντοτε μία μικρή περιπέτεια στο παιδικό μου μυαλό», αναφέρει στο newsfilter.gr ο άνθρωπος που χρησιμοποιεί αρχέτυπες “βιβλικές” μορφές τον Ποντίων μέσα στα κείμενά του και που πάνω απ’ όλα νιώθει Πόντιος!

Συνέντευξη στη Βίκυ Καλοφωτιά

Τα “Άδεια δωμάτια” είναι το τέταρτο βιβλίο σας. Από πού αντλείτε την έμπνευσή σας για τις ιστορίες που μεταφέρετε στο χαρτί;

Κυρίως από την προσωπική μου πορεία στην ζωή. Από ιστορίες που έχω ακούσει ή έχω βιώσει. Από τα βράδια που περνάω μόνος πάνω στα μπαρ με μοναδική συντροφιά το αλκοόλ. Από όλα αυτά επίσης που έχω μέσα μου ως κληρονομιά από τους προγόνους μου.

Με ποια αφορμή γράψατε αυτό το βιβλίο που αποτελεί και ένα ταξίδι αυτογνωσίας μεταξύ Ελλάδας και Νέας Υόρκης;

Συγκεκριμένες αφορμές ποτέ δεν υπάρχουν για να γράψω. Για μένα η γραφή είναι ζήτημα ζωτικής έκφρασης. Στιγμές έμπνευσης υπάρχουν που διαμορφώνουν την πλοκή των ιστοριών. Στην συγκεκριμένη, μεγάλο ρόλο έπαιξε η απώλεια και ο θάνατος προσώπων που με διαφορετικούς τρόπους είχαν συνδεθεί με την ζωή μου.

Ο κεντρικός ήρωας τολμάει να αναζητήσει την τύχη του στο εξωτερικό. Πολλοί νέοι σήμερα πράττουν το ίδιο. Φεύγουν από τη χώρα μας για να εκπληρώσουν τα όνειρά τους μακριά, σε άλλους τόπους. Πώς αξιολογείτε αυτό το φαινόμενο;

Αυτό και αντίστοιχα φαινόμενα είναι σημεία των καιρών και θα χαρακτηρίσουν την εποχή μας στο βάθος της ιστορίας. Συνειρμικά βρίσκω ομοιότητες με των ξεριζωμό των Ελλήνων από την Μικρά Ασία και τον Πόντο, αλλά και το μεγάλο κύμα μετανάστευσης από την Ελλάδα, τις δεκαετίες του ’50 και ’60. Φυσικά τα χαρακτηριστικά είναι διαφορετικά, αλλά έχουν ως άξονα την ψυχοσύνθεση του Έλληνα. Την φυγή, όταν νιώθει ότι δεν του δίνονται τα απαραίτητα εργαλεία για να μεγαλοουργήσει στον τόπο του, και την αναζήτηση, γιατί έχει την ανησυχία να εκπληρώσει τα θέλω του στον χρόνο που του έχει δοθεί σε αυτό τον κόσμο. Οι Έλληνες είμαστε όντα του αέρα. Νιώθουμε ότι η γη μας ανήκει και θέλουμε να

την γνωρίσουμε και να κάνουμε δική μας κάθε γωνία της.

Έχετε μεγαλώσει στη Θεσσαλονίκη και οι ρίζες σας έχουν αναφορές στον Πόντο. Ποιο στοιχείο από την ποντιακή παράδοση θυμάστε να σας αγγίζει εντονότερα κατά την παιδική σας ηλικία;

Η μουσική πάρα πολύ. Ο ήχος της ποντιακής λύρας. Με συγκλονίζει ο χορός Σέρρα. Νιώθω ανάπηρος που δεν έχω μάθει να τον χορεύω. Σαν να λείπει ένα κομμάτι από το σώμα μου. Κάποιος να το έχει κόψει. Κάθε φορά που αντικρίζω Πόντιους να το χορεύουν, συγκλονίζομαι τόσο πολύ που τολμώ να πω ότι με δυσκολία συγκρατώ τα δάκρυά μου.

Από ποια χωριά κατάγονταν οι παππούδες και οι γιαγιάδες σας και τι ήταν αυτό που σας έλεγαν ως παιδί, το οποίο επηρεάζει τον τρόπο σκέψης και την καθημερινότητά σας μέχρι και σήμερα;

Η γιαγιά από την μεριά της μητέρας μου καταγόταν από τα Κουβούκλια της Προύσσας και η Πόντια γιαγιά μου από το Κοστορδόν κοντά στην κωμόπολη Σπέλια. Στην κορυφή των αναμνήσεών μου σε αυτά που με διαμόρφωσαν ως άνθρωπο, ήταν όλες τους οι περιγραφές που αφορούσαν τον Τούρκο. Οι γιαγιάδες μου παρότι ανήκαν σε μια γενιά που προφανώς υπέφερε από τα γεγονότα της εποχής και ξεριζωθήκαν από τον τόπο τους, στις καθημερινές αναφορές και ιστορίες του παρελθόντος ανέφεραν τους Τούρκους ως απλούς συνανθρώπους τους χωρίς να διακατέχεται ο λόγος τους από κάποιο μίσος προς αυτούς ή κάποια εμπάθεια. Αντίθετα από τα σχολικά βιβλία και την εκπαίδευση που έλαβα. Το αποτέλεσμα προφανώς ήταν να μείνει κάποιο παράθυρο ανοιχτό μέσα μου, από το οποίο μπορούσα να κοιτάξω την αλήθεια που μου έλεγε ότι για τα μεγάλα βάσανα του κόσμου δεν φταίνε οι απλοί άνθρωποι, όπου και αν ανήκουν. Ακόμη και τώρα θυμάμαι και χαμογελάω στο γεγονός ότι το “χειρότερο” που μου διηγήθηκε η γιαγιά μου αναφορικά με παρόμοια περιστατικά, ήταν για εκείνον τον ταξιδιώτη, ο οποίος μια μέρα αρνήθηκε το πρασόρυζο της παρόλο που ήταν πεινασμένος. Μου την έλεγε ξανά και ξανά για να μου πει πόσο κακόγουστος ήταν.

Ποιες εικόνες σας έρχονται στο μυαλό κλείνοντας τα μάτια και αναπολώντας εκείνη την εποχή με αυτές τις επιρροές;

Η βαριά, ζεστή προφορά των Ποντίων που προδίδει την μεγαλοσύνη της καρδιάς τους. Και η αρχέτυπη εικόνα της γιαγιάς μου στα μαύρα. Μια μικροσκοπική γυναίκα που μέχρι τα μέσα της ένατης δεκαετίας της ζωής της μπορούσε να ζει μόνη της και να αυτοσυντηρείται. Η έγνοιά της ήταν μόνο να δώσει.

Μιλάτε την ποντιακή διάλεκτο; Υπάρχουν κάποιες λέξεις που αφυπνίζουν μέσα σας μνήμες των προγόνων σας;

Επί πολλά χρόνια άκουγα σαν παιδί τους συγγενείς γύρω μου να μιλάνε μόνο ποντιακά. Νιώθω σαν πολύ μεγάλο μειονέκτημα στην ζωή μου που δεν τόλμησα ποτέ να τα μιλήσω. Καταλαβαίνω όμως πολύ καλά σχεδόν το σύνολο της ποντιακής γλώσσας. Για κάποιο λόγο η λέξη “παρχάρ” είναι αυτή που είναι πιο συνδεδεμένη για εμένα με την ποντιακή διάλεκτο. Το χωριό μου, τα Κομνηνά Πτολεμαΐδος ή Ούτσена, ήταν στις βάσεις του Βερμίου και η έκφραση “επήεν σο Παρχάρ” ή “θα πααίνω σο Παρχάρ”, ξυπνούσε πάντοτε μία μικρή περιπέτεια στο παιδικό μου μυαλό.

Στο οπισθόφυλλο του βιβλίου αναφέρετε ότι «είναι μια ιστορία για όσους παλεύουν ενάντια στην εικόνα που έχουν πλάσει οι άλλοι γι’αυτούς». Πόσο δύσκολο είναι κάτι τέτοιο στην εποχή μας; Αξίζει τελικά να μπαίνουμε σε μια τέτοια διαδικασία;

Στην σημερινή εποχή που η διαμορφωμένη κοινωνία από το σύστημά μας έχει πάρει σχεδόν τα πάντα, αξιοπρέπεια, ελπίδα, όνειρα για το μέλλον μας, ίσως είναι το μόνο για το οποίο αξίζει να παλέψουμε, όσο δύσκολο και να είναι αυτό.

Σε σύγκριση με το παρελθόν, θεωρείτε ότι ο Έλληνας επιλέγει συχνότερα την παράε ενός βιβλίου στον ελεύθερο χρόνο του;

Το ζητούμενο δεν είναι πόσοι περισσότεροι Έλληνες διαβάζουν ή πόσο περισσότερο διαβάζουν, αλλά τι διαβάζουν. Η ουσία και όχι η ποσότητα θα πρέπει να είναι η προσφορά του χώρου του βιβλίου στην αλλαγή του μαύρου της σημερινής ελληνικής κοινωνίας.

Έχετε ήδη σκεφθεί το θέμα του επόμενού σας βιβλίου; Αλήθεια, θα γράφατε κάποια στιγμή και μια ιστορία εμπνευσμένη από τον Πόντο;

Έχω ολοκληρώσει την πρώτη γραφή του νέου μου βιβλίου και βρίσκομαι στην διαδικασία επεξεργασίας του κειμένου. Δεν ξέρω εάν θα έγραφα κάτι για τον Πόντο. Αρχικά γιατί δεν με ενδιαφέρει να γράψω κάτι με ιστορικές αναφορές. Με ενδιαφέρει ο αγώνας του ανθρώπου στο παρόν. Βέβαια αν ποτέ αποφασίσω να επισκεφτώ τον Πόντο, ίσως κάτι αλλάξει μέσα μου. Σίγουρα όμως οι αρχέτυπες “βιβλικές” μορφές τον Ποντίων υπάρχουν μέσα στα κείμενα μου. Και υπάρχουν, επειδή οι ήρωες μου είναι κομμάτι του εαυτού μου. Και εγώ πάνω απ’ όλα νιώθω Πόντιος.

<http://www.newsfilter.gr/2015/07/20/sinentefxi-christos-terzidis/>